

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Olivera Milošević, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović i Milena Vasić, na sednici održanoj 27. 3. 2025. godine jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „Lažne Laure se uživele u obmanu građana Srbije“, objavljenim 11. decembar 2024. godine, portal „Alo.rs”

1.prekršio je tačke 1 i 2 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara /novinarki da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose, komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi kleveta i glasina,

2. prekršio je tačku 3 Poglavlja III, po kojoj su novinari/novinarke, pre svega, odgovorni javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa,

3.prekršio je tačku 1 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojoj novinari/ novinarke ne smeju da diskriminišu, između ostalog, na osnovu rase, pola, roda, starosti, ličnih svojstava, seksualne orijentacije, jezika, vere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porekla,

4.prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima) o obavezi novinara/novinarki da konsultuju više izvora.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokati tužiteljki Jasmine Paunović i Bojane Savović podneli su žalbu zbog teksta čiji autor, kako su naveli, nije poštovao osnovne profesionalne standarde, već je izneo potpuno proizvoljne i ničim nepotkrepljene tvdnje da tužiteljke podrivaju rad javnih tužilaštva u Srbiji, uz pomoć opozicionh političara, pojedinih tužilaca i tajkunskih medija, sa kojima fabrikuju afere. Kako su istakli, ovim je nastavljena serija tekstova napisanih isključivo sa ciljem da se diskredituju tužiteljke u interesu određenih interesnih grupa, pre svega glavnog

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

javnog tužioca VJT u Beogradu. Po mišljenju žaliteljki, tekstom je prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Nezavisnost od uticaja, Odgovornost novinara, Poštovanje dostojanstva, Poštovanje i zaštita privatnosti i Odnos prema izvorima.

U odgovoru na žalbu, Viktor Petrović, odgovorni urednik portala “Alo.rs” u celini je osporio žalbene navode i istakao da nije prekršena nijedna odredba Kodeka koji je važio u vreme objavljivanja teksta. Naveo je da u spornom tekstu nije objavljena nijedna neistinita informacija, te da žaliteljke nisu dostavile nijedan dokaz o neistinitosti objavljenih informacija. Optužbe da je prekršeno poglavlje Nezavisnost od pritiska su paušalne i neodređene, zasnovane na pretpostavkama, a novinar ima pravo da ne otkrije izvore saznanja informacija i ta okolnost ne znači da informacije nisu valjano proverene, naveo je, između ostalog, urednik.

Komisija za žalbe je prihvatila primedbu urednika da je tekst objavljen pre stupanja na snagu novog Kodeksa novinara i novinarki Srbije, te nije razmatrala prekršaje tačaka (poput one o nenanošenju štete dostojanstvu i ugledu ličnosti), koje nisu važile u vreme objavljivanja teksta. Prekršene odredbe su u ovoj odluci navedene po važećem Kodeksu, budući da su identične onima koje su postojale i ranije. Nekadašnja tačka 1 poglavlja IV sada je podeljena u dve tačke, tačku 3 poglavlja III i tačku 1 poglavlja V.

Komisija, međutim, ne može da prihvati tvrdnju urednika da podnositeljke žalbe nisu dostavile nijedan dokaz da su objavljene informacije neistinite. Pravilo dokazivanja i izveštavanja upućuje na to da se ne dokazuju negativne činjenice, već onaj ko nešto tvrdi mora tu tvrdnju i da dokaže. Osim toga, deo teksta, koji je tendenciozno napisan, objektivno je uvredljiv i to ne treba posebno dokazivati. Samim tim odgovor redakcija “Alo.rs” nije od naročitog značaja za donošenje odluke u ovom slučaju.

Po mišljenju Komisije, sporni tekst (objavljen gotovo istovremeno na još dva portala) još jedan je u nizu kampanjskih napada na dve tužiteljke širenjem neistinitih i poluistinitih informacija i krši brojne odredbe Kodeksa novinara Srbije. Autor teksta nije zatražio izjavu od podnositeljki žalbe, niti su one imale priliku da se izjasne o ovim uvredljivim navodima. Komisija smatra da tekst nije napisan u skladu sa profesionalnim standardima, koji prodrazumevaju tačno, objektivno i nepristrasno informisanje u javnom interesu, te da su njime prekršene odredbe koje se odnose na obavezu pravljenja jasne razlike između činjenica, pretpostavki i nagađanja. Kodeks obavezuje novinare da sa dužnom pažnjom provere sve činjenice, da konsultuju relevantne izvore i da nepristrasno izveštavaju o svim važnim događajima, a posebno o političkim i društvenim, a zabranjuje im da prenose klevete i glasine.

Cilj teksta nije, po oceni članova Komisije, bio informisanje javnosti, već diskreditacija tužiteljki. Ovakvim izveštavanjem portal diskriminiše osobe o kojima piše na osnovu drugačijeg mišljenja.

Komisija podseća i da su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, kao i da tu odgovornost javnosti ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, što je, po mišljenju Komisije, ovoga puta bio slučaj. Komisije veruje da se redakcija vodila nekim drugim interesom, posebno s obzirom na činjenicu da je isti tekst objavljen u tri različita medija.

Po oceni članova Komisije, tekstom nije povređeno pravo na privatnost podnositeljki žalbe, na šta takođe ukazuju u žalbi, jer se tekst bavi isključivo njihovim profesionalnim životom.

Beograd, 27. 3. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić